
کارکرد "حضور غائب" و "فضای خارج صحنه" در نمایشنامه چیزهای پیش پا افتاده نوشته سوزان گلپیل

■ نرگس یزدی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۴/۲۸ | تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۵/۰۶/۲۷

کارکرد "حضور غائب" و "فضای خارج صحنه" در نمایشنامه چیزهای پیش پا افتاده نوشته سوزان گل‌سپیل

نرگس یزدی | عضو هیئت علمی دانشکده سینماتئاتر، دانشگاه هنر تهران

چکیده

شخصیت‌های نمایشی تأثیرگذاری وجود دارند که در ذهن ما برجسته و زنده‌اند. بخشی از جذابیت آن‌ها مربوط به حضور صحنه‌ای آن‌هاست. با این حال، شخصیت‌های نمایشی‌ای وجود دارند که در صحنه ظاهر نمی‌شوند، اما «حضور غایب» آن‌ها به قدری تأثیرگذار است که اشخاصی که بر روی صحنه ظاهر می‌شوند، تحت تأثیر نیروی اعمال‌شده از جانب آن‌ها هستند. ویلیام گروبر در کتاب *فضای خارج صحنه*، روایت، و تئاتر تخیل این نظریه را مطرح می‌کند که حضور غایب شخصیت‌های اصلی‌ای در «فضای خارج صحنه»، که در تخیل تماشاگران مجسم می‌شود، زندگی می‌کنند، می‌تواند نمایش را تأثیرگذارتر کند. در این مقاله نمایشنامه‌چیزهای پیش‌پاافتاده نوشته سوزان گلسپیل بر مبنای نظریه گروبر بررسی می‌شود. این بررسی نشان می‌دهد با وجود اینکه شخصیت اصلی در این نمایشنامه هرگز بر روی صحنه ظاهر نمی‌شود، در تخیل خواننده به قوت شکل می‌گیرد. در حقیقت، نمایشنامه‌نویس با بهره‌گیری از فضای خارج صحنه و غیاب شخصیت اصلی، تأثیر نمایش را فزونی می‌بخشد. بررسی این ویژگی، ضمن آشکار کردن لایه‌های پنهان اثر، هم‌چنین می‌تواند به نمایشنامه‌نویسان کمک کند تا با کاربست این تمهید، تجربه‌ای متفاوت و غنی برای خوانندگان/ تماشاگران به همراه آورند.

واژگان کلیدی:

سوزان گلسپیل، چیزهای پیش‌پاافتاده، ویلیام گروبر، حضور غایب، فضای خارج صحنه